

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov: Možné riešenie konfliktu gréckej a tureckej komunity na Cypre

Autor: Ing. Ivan Majchút, PhD.

Oponent: doc. PhDr. Ľubomír Čech, CSc., mimoriadny profesor

Oponentský posudok bol vypracovaný v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v znení neskorších predpisov a na základe písomnej žiadosti a menovacieho dekrétu zo dňa 18. 10. 2018.

Habilitačná práca bola vypracovaná ako súčasť splnenia podmienok na priznanie vedecko-pedagogického titulu v študijnom odbore 8.4.4 Národná a medzinárodná bezpečnosť. Práca obsahuje 170 strán textu, 10 stranový zoznam literatúry a analytický list. Heuristická báza predkladanej habilitačnej práce obsahuje 51 literárnych a 78 internetových zdrojov.

Aktuálnosť témy

Cyperský problém a jeho postupné vyostrovanie bolo súčasťou celosvetovej vlny po 2. svetovej vojne spájanej so snahou národov o sebaurčenie a sprevádzané krízou koloniálneho systému. Riešenie konfliktu gréckej a tureckej komunity na Cypre je typickým príkladom toho, ako neriešené rezíduá minulosti determinujú spoločnosť v súčasnom systéme medzinárodných vzťahov.

K predkladanej téme je k dispozícii pomerne rozsiahla zahraničná bibliografická báza. Z pohľadu vedeckej komunity a politikov v podmienkach Slovenskej republiky sa tejto problematike nevenuje významnejšia pozornosť. Nie je tak k dispozícii kognitívne zhodnotenie vplyvu samotných ostrovných aktérov konfliktu a absentuje aj hlbšie hodnotenie ďalších vonkajších hráčov, ktorí sú z rôznych dôvodov v celej problematike zainteresovaní.

Z hľadiska historickej genézy, súčasného stavu a budúceho vývoja chýba ucelený pohľad na cyperský problém v strednodobej perspektíve. Práve z tohto

dôvodu je potrebné oceniť predkladanú habilitačnú prácu, ktorá má ambíciu túto medzeru zaplniť.

Prepojenie témy s doterajším výskumom, pedagogickou a publikačnou činnosťou autora

Téma habilitačnej práce „Možné riešenie konfliktu gréckej a tureckej komunity na Cypre“ je kvalitatívnym posunom autorovej doterajšej pedagogickej a vedeckej práce. Ing. Majchút sa dlhodobo venuje výskumu súvisiacemu s témou práce. Skúma sociálnopolitické, zahraničnopolitické a vojensko-bezpečnostné konotácie problematiky, čo sa odráža aj v jeho publikačnej činnosti, keď publikoval 14 odborných a vedeckých článkov v domácich a zahraničných periodikách a zborníkoch z konferencií.

Ako vysokoškolský pedagóg sa podieľal na realizácii kurzov súvisiacich s medzinárodnou a regionálnou bezpečnosťou v priamej väzbe na cyperský konflikt. Jeho pedagogická erudícia, publikačná a pedagogická činnosť vykazujú trvalú kontinuitu so zameraním predkladanej habilitačnej práce. Využíva pri tom aj osobnú skúsenosť, ktorú získal pri plnení služobných povinností na Cypre ako príslušník slovenského kontingentu mierových síl OSN.

Ciele a kognitívna štruktúra práce

Autor sa veľmi dobre orientuje nielen v reáliách skúmanej problematiky, ale rovnako dobre ovláda aj historické východiská skúmanej témy. Demonštruje to dobre zvolenou štruktúrou, ktorá tvorí bazálny fundament umožňujúci naplniť cieľ práce zodpovedajúcim obsahom. Na základe analýzy historického vývoja cyperského konfliktu a analýzy súčasného stavu predikuje možné scenáre vývoja vzťahov gréckej a tureckej komunity na Cypre. Úskalía spojené s interdisciplinárťou a kontroverznosťou skúmanej témy autor zvládol veľmi dobre (napr. aspekt veľmi diskutovanej úlohy EÚ v celom spore).

Kognitívny charakter práce nájdeme najmä v jej štvrtej časti, kde autor predkladá možnosti vývoja vzťahov gréckej a tureckej komunity aj cez prizmu externých aktérov. Značná pozornosť je venovaná jednotlivým scenárom – zachovaniu súčasného status quo, vytvoreniu dvoch nezávislých štátov, vytvoreniu federácie, vytvoreniu unitárneho štátu. Analýza jednotlivých scenárov je v práci dostatočne podložená. Solídne a prehľadne spracovaná

téma v záverečnej časti širšie vyhodnocuje možnosti a limity realizácie jednotlivých scenárov.

Metódy, koncepcia a formálna stránka práce

Metódy uvedené v tretej časti habilitačnej práce sú adekvátne zvolené. Zvolený autorský prístup prispel k lucidite a taxonómii pojmov, vzťahov a štylistických konštruktov textu. Metodologické inštrumentárium a jeho primerané použitie pri zbere informácií, ako aj pri ich triedení, analýze a vyhodnotení vytvorilo dobré predpoklady na naplnenie štruktúry práce zodpovedajúcim obsahom.

Spoločenský a osobný prínos autora

Predkladateľ habilitačnej práce na stranách 164 – 168 sformuloval determinanty možností a limitov uvažovaných scenárov, ktoré vychádzajú zo súčasnej a možnej budúcej politickej, ekonomickej a bezpečnostnej reality na ostrove. Ich vymedzenie pri hľadaní východísk sporu gréckej a tureckej komunity na Cypre je prehľadné, vrátane uvedenia silných a slabých stránok, zohľadňuje aj všetky relevantné aspekty skúmanej témy a má potrebný autorský rukopis.

Osobitne chcem oceniť naratívny rozmer celého textu, ktorý sa prelína všetkými analýzami a spracovávanými faktami. Práve naratívnosť zabraňuje mytologizovaniu udalostí, populistickej rétorike a indoktrinácii v budúcnosti, ktoré sa často podieľajú na kolektívnej pamäti a neraz formujú nepravdivú symboliku skúmanej témy v priestore a čase. Naratívnosť v našom prípade umožnila, aby sa jazyk experta stal zrozumiteľným aj pre širší okruh čitateľov. Preto (po potrebných edičných úpravách) odporúčam knižné vydanie textu.

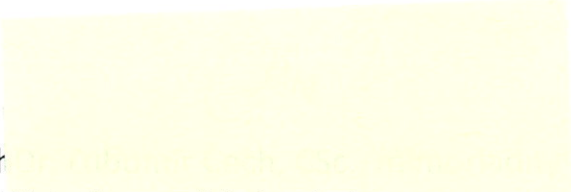
Predkladaná habilitačná práca potvrdzuje pedagogickú a vedeckú erudovanosť Ivana Majchúta a predstavuje kvalifikovaný (a v slovenských podmienkach originálny) príspevok do skúmanej témy. Ide o prácu autora, ktorý sa danej problematike dlhodobo venuje a stáva sa z neho vyprofilovaný odborník v početne nevelkej komunite expertov venujúcich sa cyperskej téme.

Na základe uvedeného hodnotenia odporúčam predloženú habilitačnú prácu Ing. Ivana Majchúta, PhD., postúpiť na obhajobu a po jej úspešnom absolvovaní menovanému udeliť vedecko-pedagogický titul docent.

Otázky

1. Ako veľmi konfesijné rozdelenie ostrova determinuje možnosti a limity dohody medzi tureckými a gréckymi Cyperčanmi?
2. Ktorý zo scenárov možného riešenia cyperského konfliktu má najväčšiu šancu na úspech?

V Bratislave dňa

doc. Pfr. profesor
vedúci Katedry medzinárodných politických vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity
v Bratislave